

Zelfrealisatie

1 Natuur in de Krimpenerwaard

Binnen natuurgebieden zijn een grote hoeveelheid aan dier- en plantensoorten te vinden. Hoe groter ('robuuster') de natuurgebieden zijn, hoe beter de soorten in deze gebieden kunnen voortbestaan.

Door ruimtegebrek is in Nederland de kwaliteit van de natuurgebieden echter steeds verder achteruit gelopen. Niet alleen werden de gebieden steeds kleiner, ook kwamen ze steeds verder van elkaar af te liggen (versnipperd).

Om deze achteruitgang een halt toe te roepen worden nieuwe natuurgebieden aangelegd en bestaande natuurgebieden verbonden met elkaar en met het omringende (vaak: agrarische) gebied. Zo ontstaat er een netwerk dat functioneert als één groot robuust natuurgebied: het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Dit Natuurnetwerk loopt ook door de Krimpenerwaard. Daar komt 2.250 hectare natuur die past bij het veenweidengebied: natuur geschikt voor weidevogels. Denk aan gras met daartussen bloemen en kruiden die insecten aantrekken, die weer als voedsel dienen voor de jonge weidevogels. Denk ook aan een poel, een verbrede veensloot met natuurvriendelijke oevers.

Zo komen dier- en plantsoorten terug die hier vroeger voorkwamen. Het beeld van de open polder met zijn vele water en zijn karakteristieke verkaveling dat we kennen, blijft bestaan.

U kunt meehelpen om deze natuur in de Krimpenerwaard te realiseren. Misschien binnen uw bedrijf of bijvoorbeeld op percelen die u nu als paardenwei gebruikt. Dit noemen we 'zelfrealisatie'.

2 Wat is zelfrealisatie?

Zelfrealisatie van natuur betekent dat u als grondeigenaar zelf op uw percelen de gewenste natuur- en waterdoelen gaat realiseren.

Als u een bedrijf hebt in het gebied, betekent dit dat natuur onderdeel wordt van uw bedrijfsvoering. Uw huidige agrarische bedrijf moet dan worden omgevormd tot een natuur-inclusief bedrijf.

Ook als u *geen* bedrijf in het gebied heeft, maar wel gronden, kunt u meehelpen met zelfrealisatie van natuur.

De natuur- en waterdoelen die in dit gebied moeten worden gerealiseerd zijn vastgesteld door de provincie en het hoogheemraadschap. De toekomstige natuur in de Krimpenerwaard wordt gevarieerd. Er worden in dit gebied de volgende natuur- en waterdoelen nagestreefd:

- Vochtig weidevogelgrasland
- Nat schraalland en vochtig hooiland
- Kruiden- en faunarijk grasland.
- Natuur in veensloten

Waar welke doelen moeten komen wordt in 2018 uitgewerkt in het inrichtingsplan voor de Krimpenerwaard. Dit plan wordt opgesteld door de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard (bestaande uit de gemeente en het hoogheemraadschap).

U maakt vervolgens zelf een plan hoe u die doelen wilt gaan realiseren op uw gronden. Het inrichtingsplan vormt daarbij het kader. Bij het opstellen van uw plan kunt u ondersteuning krijgen van een ecologisch adviseur. De kosten van de ondersteuning voor een eerste plan kunnen worden vergoed.

Natuur wordt onderdeel van uw bedrijfsvoering, dus u hebt daar ook inkomsten uit. Zo zijn er subsidieregelingen voor het inrichten en beheer van natuur. Zie daarvoor de brochure "Instrumentenkoffer".

3 Hoe komt u tot zelfrealisatie?

Kiest u voor zelfrealisatie, dan is er een aantal stappen dat u moet zetten. Bij elke stap hoort een document. Belangrijk daarbij is: heeft u wel of geen extra grond nodig om de natuur zelf te kunnen realiseren?

A) U wilt extra grond

Stap 1: Basisnatuurplan

Als u natuur *binnen uw bedrijf* gaat realiseren heeft u hoogstwaarschijnlijk extra grond nodig. Immers, natuurgebieden worden veel extensiever gebruikt. Bij dezelfde hoeveelheid vee heeft u dus meer grond nodig. Ook kan het nodig zijn om uw bedrijf om te vormen naar een natuur-inclusief bedrijf, door bijvoorbeeld een potstal te bouwen om vaste mest te produceren in plaats van drijfmest.

De eerste stap is het opstellen van een *basisnatuurplan*. Hierin staat welke natuurdoelen en -typen u gaat realiseren, wat daarvoor nodig is (bijvoorbeeld een potstal) en hoeveel en welke extra grond u daarvoor nodig heeft.

Stap 2: Vaststellingsovereenkomst

Op basis van het basisnatuurplan wordt bekeken of uw plan haalbaar is. Het wordt daarbij getoetst aan het natuur-inrichtingsplan voor het totale gebied.

Na deze toetsing sluit u een *vaststellingsovereenkomst* met de provincie Zuid-Holland en, indien nodig, het Zuid-Hollands Landschap (ZHL).

Met de vaststellingsovereenkomst worden de benodigde gronden, zoals deze zijn opgenomen in uw basisnatuurplan, gereserveerd door de provincie of het ZHL. In deze overeenkomst staan ook afspraken over de stappen die de partijen gaan nemen om de

komende tijd meer duidelijkheid te krijgen of zelfrealisatie haalbaar is. Zoals het opstellen van een bedrijfsplan.

Stap 3: Bedrijfsplan

Vervolgens stelt u een *bedrijfsplan* op. Hierin beschrijft u hoe u de natuur inpast in uw bedrijf. Hierbij kunnen verschillende verdienmodellen worden uitgewerkt, waarbij u ook andere activiteiten (bijvoorbeeld het opzetten van een bed & breakfast of een kaasmakerij) kunt meenemen.

Het bedrijfsplan geeft uiteindelijk inzicht in de financiële haalbaarheid van de zelfrealisatie en kan u bijvoorbeeld ook helpen bij het verkrijgen van een lening bij de bank.

In dit plan staan onder andere:

- Investeringskosten
- Beheer- en onderhoudskosten
- Invloed van rijks- of Europees beleid (denk aan fosfaatrechten)
- Inkomsten (denk aan melkprijs) en subsidiemogelijkheden.

Een bedrijfsplan is heel persoonlijk. Met dit plan wordt daarom ook discreet omgegaan. Het plan wordt alleen besproken met de 'makelaar natuurinclusieve landbouw'. Hij bekijkt met u wat uit het plan naar voren komt. Hij geeft uiteindelijk advies hierover aan de Stuurgroep.

Aan de hand van het bedrijfsplan kan het nodig zijn uw basisnatuurplan aan te passen. Zo kan bijvoorbeeld uit uw bedrijfsplan blijken dat er meer grond nodig is dan eerder in het basisnatuurplan is opgenomen. Dit moet dan nog worden aangepast in uw natuurplan.

Stap 4: SKNL-inrichtingsplan

Het definitieve basisnatuurplan en het bedrijfsplan vormen de basis voor de aanvraag van SKNL-subsidie [SKNL = Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap]. SKNL bestaat uit een subsidie voor afwaardering en een subsidie voor inrichtingsmaatregelen.

Om de SKNL-subsidie voor de inrichtingsmaatregelen aan te kunnen vragen is een plan nodig waarin wordt toegelicht *hoe* de natuur wordt gerealiseerd. De benodigde maatregelen en het tijdsplan worden hierin toegelicht, met een kostenraming voor de uitvoering van deze maatregelen.

Stap 5: Uitvoeringsovereenkomst

Als alle bovengenoemde plannen zijn opgesteld en alle partijen het eens zijn dat met deze plannen de gewenste doelen gerealiseerd kunnen worden, wordt de *uitvoeringsovereenkomst* getekend.

In deze overeenkomst worden definitieve afspraken gemaakt over het gebruik van de extra gronden. U sluit hiervoor een contract met de provincie Zuid-Holland en/of Zuid-Hollands Landschap.

In deze overeenkomst staan verder afspraken over de stapsgewijze transformatie van uw bedrijf en de verplichtingen over en weer. Denk aan afspraken over aankoop van grond en/of over het verkrijgen van pachtrechten, en over financiering.

Met de uitvoeringsovereenkomst in de hand kunt u aan de slag.

B) U hoeft geen extra grond

Stap 1: Basisnatuurplan "light"

Als u wel natuur op uw eigen gronden wilt realiseren, maar daarvoor geen extra grond nodig heeft, hoeft u geen uitgebreid basisnatuurplan op te stellen. Wel moet ook voor deze gronden worden bekeken welke doelen hier gerealiseerd kunnen worden en welke acties hiervoor nodig zijn. Dan kan het gaan om inrichtingsmaatregelen, bijvoorbeeld het aanleggen van een natuurvriendelijke oever of een weidevogelgreppel of om ander beheer.

Stap 2: SKNL-inrichtingsplan

Het basisnatuurplan "light" vormt de basis voor de aanvraag van SKNL-subsidie [SKNL = Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap]. SKNL bestaat uit een subsidie voor afwaardering en een subsidie voor inrichtingsmaatregelen.

Om de SKNL-subsidie voor de inrichtingsmaatregelen aan te kunnen vragen is een plan nodig waarin wordt toegelicht hoe de natuur wordt gerealiseerd. De benodigde maatregelen en het tijdsplan worden hierin toegelicht, met een kostenraming voor de uitvoering van deze maatregelen.

Stap 3: Uitvoeringsovereenkomst

Als u geen gronden nodig heeft gaat de uitvoeringsovereenkomst alleen over de samenwerking tussen de partijen in het gebied die zelf natuur gaan realiseren en over afstemming met de integrale (water-)maatregelen die moeten worden genomen in het gebied.

4 Uw partners

Makelaar natuurinclusieve landbouw

De makelaar natuurinclusieve landbouw helpt u om zelf natuur te realiseren binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Hij is vraagbaak voor iedereen die wil starten met natuurontwikkeling en -beheer. Hij kan ook onafhankelijke hulp voor u inhuren, bijvoorbeeld voor het maken van een bedrijfsplan. De makelaar wil samen met u komen tot langdurige overeenkomsten over het realiseren en beheren van natuur.

Ecologisch adviseur

Bij de inpassing van de natuur in uw agrarische bedrijfsvoering kunt u gebruik maken van een ecologisch adviseur. Hiervoor kunt u financiële ondersteuning krijgen.

Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard

De Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard heeft de regie op de uitvoering van gezamenlijke afspraken over realisatie van natuur, duurzaam waterbeheer, versterken van de landbouw en kansen benutten voor recreatie.

In de Stuurgroep zitten de gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. Zij hebben de provincie gevraagd om u te ondersteunen bij het uitvoeren van natuurbeheer.

Programmabureau Veenweiden

De Stuurgroep wordt ondersteund door het Programmabureau. De medewerkers van dit bureau zorgen dat het Natuurnetwerk Nederland wordt gerealiseerd.

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland staat garant voor een aantal financiële zekerheden. De provincie wil namelijk de realisatie van natuur graag in handen geven van grondeigenaren en agrariërs in het gebied, in natuur-inclusieve bedrijven, waar economie en ecologie samengaan; dus aan beheerders uit het gebied met kennis van het gebied. De provincie is ook eigenaar van gronden in het gebied die zij in wil zetten voor de realisatie van natuur. Daarnaast is de provincie de partij die via de SNL-subsidie het beheergeld uitkeert.

5 Meer informatie

- www.veenweidenkrimpenerwaard.nl. Op deze site vindt u ook altijd de actuele informatie. De tekst van deze brochure is geschreven in februari 2018; regelingen veranderen soms.
- U kunt altijd contact opnemen met het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard: telefoon 070 441 6467 of e-mail info@veenweidenkrimpenerwaard.nl.